

S. Sayısı : 34

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu hakkındaki 5591 sayılı Kanununun 23 ncü maddesinin kaldırılmasına dair Kanun tasarısı ve Çalışma Komisyonu raporu (1/42)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 1648

5 . VII . 1950

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu hakkındaki 5591 sayılı Kanununun 23 ncü maddesinin kaldırılması hakkında Çalışma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 4 . VII . 1950 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

GEREKÇE

5591 sayılı Kanununun 23 ncü maddesi «İş Kanununa ve çalışma mevzuatına göre kurum ve müesseseleriyle işletmeleri üzerindeki Çalışma Bakanlığının yetkileri İşletmeler Bakanlığı tarafından kullanılır» hükmünü ihtiva eylemektedir. Halbuki çalışma mevzuatının resmî ve hususi olarak tefrik yapılmadan bütün iş yerlerinde tatbiki Çalışma Bakanlığınca 4841 sayılı Kanunla verilmiş bulunmaktadır. Hükümet programının çalışma hayatıyla ilgili kısmında, Çalışma Bakanlığının teftiş ve murakabesi altında olmayan resmî iş yerlerinin de denetlenmesinin bu Bakanlığa verileceği açıkça tebarüz ettirilmiştir.

Diğer taraftan İş Kanunu ve diğer Çalışma mevzuatının iş yerlerinde tam bir şekilde uygulanıp uygulanmadığını denetleme işi özel bir bilgiye de ihtiyaç hissettirdiğinden ve bu bilgi ile mücehhez elemanlar Çalışma Bakanlığı kadrosunda esasen mevcut olduğundan, anılan 23 ncü madde gereğince İşletmeler Bakanlığı, Çalışma Bakanlığının vezaifi cümlesinden olan işlerini görmek için yeni elemanlara ihtiyacı olacak ve aynı işi görmek üzere ayrı iki bakanlıkta muhtelif personel kullanılacaktır. Bu hal rasyonel çalışma prensipleri ile kabili telif bulunmamaktadır.

Bundan başka, Çalışma Bakanlığı ile İşletmeler Bakanlığı arasında aynı mahiyetteki işlerin birbirinden farklı muamelelere tâbi tutulması ve bu surette çalışma hayatının tanziminde yeni birtakım müşküllerin de tahaddüsü muhtemel olduğundan 5591 sayılı Kanununun 23 ncü maddesiyle İşletmeler Bakanlığınca verilmiş olan yetkilerin bu Bakanlıktan alınarak vazifei asliye sahibi olan Çalışma Bakanlığınca verilmesi yukarıda sayılan bileümle mahzurları da izale edecektir.

Yukarıda izah olunan sebeplere binaen anılan 23 ncü maddenin kaldırılması zarurî görülmüştür.

Çalışma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Çalışma Komisyonu

Esas No. 1/42

Karar No. 2

7 . VII . 1950

Yüksek Başkanlığa

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu hakkındaki 5591 sayılı Kanunun 23 ncü maddesinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı Komisyonumuzca Çalışma Bakanı ve Bakanlık mümessilinin iştirakiyle incelendi.

Malûm olduğu üzere kaldırılması teklif edilen mezkûr 23 ncü madde, İş Kanunuyla çalışma mevzuatının Çalışma Bakanlığına verdiği yetkiler, makine ve kimya endüstrisi kurum ve müesseseleriyle işletmeleri bakımından İşletmeler Bakanlığına verilmiş ve bu suretle 4841 sayılı Kanunla Çalışma Bakanlığına tevdi edilmiş olan görevlerin tahdidi cihetine gidilmiştir.

Mezkûr 4841 sayılı Kanun çalışma hayatının düzenlenmesini, çalışanların yaşama seviyesinin yükseltilmesi, çalışanlar ile çalıştıranlar arasındaki münasebetlerin memleket yararına ahenklendirilmesi memleketteki çalışma gücünün genel refahı arttıracak surette verimli kılınması gibi gayelerin temini için Çalışma Bakanlığını vücuda getirmiş bu hususta mezkûr Bakanlığa muayyen vazifeler tevdi etmiştir.

Çalıştıran mevkiinde bulunan İşletmeler Bakanlığının çalışma sahasında işçilere sağlanması icap eden hak ve menfaatlerin bihakkın verilip verilmediğini Çalışma Bakanlığı gibi kontrol ve murakabe edecek bir durumda olmadığı gibi çalışma mevzuatının iş yerlerinde tam bir şekilde tatbik edilip edilmediğini kontrol işini muvaffa-

kiyetle yapabilmek için ihtisasa da ihtiyaç vardır.

Yukarda sözü geçen 23 ncü madde ipka edildiği takdirde kurum bu vazifeleri görebilmek için eleman yetiştirmek ve istihdam etmek mecburiyetinde kalacağı şüphesizdir. Bu vazifeler Çalışma Bakanlığının emri altında çalışan mütehassıs elemanlar tarafından muvaffakiyetle yapılabileceği ve Çalışma Bakanlığı ile İşletmeler Bakanlığı arasında mahiyetleri bir olan işlerin farklı muamelelere tâbi tutulması bâzı zorlukların tahaddüsüne mahal verebileceği cihetle Komisyonumuz, Hükümetin tasarısını aynen kabul etmiştir.

Çalışma Bakanı meseledeki müstaceliyeti göz önünde bulundurarak tetkik ve müzakerenin ivedilikle yapılmasını istemiştir. Bu teklif de kabule şayan görülmüştür.

Yüksek Başkanlığa sunulur.

Çalışma Komisyonu

Başkanı

İstanbul

S. Adato

Kâtip

Urfa

Dr. F. Ayalp

İmzada bulunmadı

İzmir

A. Tekön

Sözcü

İstanbul

S. Adato

İstanbul

A. Topçu

Kocaeli

H. Türkant

İstanbul

İ. Altınel

Kocaeli

Y. Kışioğlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu hakkında-
ki 5591 sayılı Kanununun 23 ncü maddesinin kal-
dırılması hakkında Kanun tasarısı*

MADDE 1. — Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu hakkındaki 5591 sayılı Kanunun 23 ncü maddesi kaldırılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu üdür.

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>A. Menderes</i>	Başbakan Yardımcısı
	<i>S. Ağaoğlu</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
	<i>H. Özyörük</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>Refik Ş. İnce</i>	<i>R. Nasuhioğlu</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>F. Köprülü</i>	<i>H. Ayan</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
	<i>F. Belen</i>
Eko. ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
<i>Z. H. Velibeşe</i>	<i>N. R. Belger</i>
G. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
<i>T. İleri</i>	<i>H. Polatkan</i>
İşletmeler Bakanı	
<i>Muhlis Ete</i>	